

ÇEVRE ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
MUĞLA

Konu: Değirmenboğazı Deresi Islah Projesine itiraz ve hafriyat durdurma talebi

Muğla İli, Fethiye İlçesi, Kargı Mahallesi ile Çiftlik Mahallesi sınırındaki Karataş Plajı Mevkiinde bulunan Değirmenboğazı Deresi mevcut yatak güzergahı, yürürlükteki imar planına, doğal akışına ve topoğrafyaya uygun olarak Karataş Burnundan denize dökülmektedir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış Değirmendere projesinin kamulaştırma işlemleri tamamlanmıştır ve mevcut dere yatak güzergahı kamulaştırma sınırlarına uyumlu olarak Çiftlik 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planına ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planına dere yatağı olarak ve her iki sahilinde de imar yolu bırakılarak planlara işlenmiş durumdadır.

Özel bir firmanın talebi doğrultusunda, D.S.İ. 21. Bölge Müdürlüğü'nce bahsedilen Değirmenboğazı Deresi'nin bazı bölümlerinde dere yatağının genişlik ve güzergahında değişiklik yapılarak statü olarak "Özel Islah Projesi" şeklinde belirlenen ve hazırlanan projenin 1. Derece Arkeolojik Sit Alanlarını da kapsamış olması nedeniyle DSİ. 21. Bölge Müdürlüğü'nün 05.06.2024 tarih 4697461 sayılı yazısı ile görüş alınmak üzere Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğü'ne gönderilmiş, kurulun 26.06.2024 tarih 16022 sayılı kararı ile ıslah projesi uygun bulunmuştur.

Özel statüde yapılacağı açıklanmış olan Değirmenboğazı Deresi Islah Projesinin bazı bölümlerinin mülkiyet olarak orman alanlarını kapsamış olmasından dolayı DSİ tarafından ormanlık alan tahsis talebi yapılmış, talep Muğla Orman Bölge Müdürlüğü'nün 16.08.2024 tarih 12758066 sayılı yazısı ile uygun bulunarak 2244 m2 yüzölçümündeki ormanlık alan dere yatağı olarak kullanılmak üzere DSİ Genel Müdürlüğü'ne tahsis edilmiştir.

Daha sonra, Fethiye Kaymakamlığı'na hitaben yazılmış olan DSİ. 21. Bölge Müdürlüğü'nün 213. Şube Müdürlüğü'ne ait 13.12.2024 tarih 5345072 sayılı yazı ile yeterli görülen bazı kurumlardan uygun görüş alınan ve özel statüde yapımının gerçekleştirileceği açıklanmış olan Değirmenboğazı Deresi Islah Projesi kazı ve hafriyat çalışmalarının özel bir firma tarafından başlayacağı bildirilmiştir.

Ancak, özel statüde yapılacağı açıklanmış olan Değirmenboğazı Deresi Islah Projesi'nin genişliği ve yeni güzergahı, yürürlükte bulunan 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Çiftlik Uygulama İmar Planı ve hükümlerine aykırılıklar oluşturmaktadır. DSİ tarafından projelendirilen dere yatağının güzergahı, yürürlükteki

imar planlarında Kaplumbağa Etki Alanı (1.Derece Koruma Bölgesi, 2.Derece Koruma Bölgesi ve Tampon Alan), yeşil alan(park), imar yolu, 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı, ormanlık alan ve kumsal olarak planlanmış alanların üzerinden geçecek şekilde mevcut plan kararlarını dikkate almadan yeniden oluşturulmuş, yeniden oluşturulan dere yatağı güzergahına ilişkin yapılması zorunlu olan koruma amaçlı imar planı değişiklikleri yapılmamıştır.

Yapılması zorunlu olan koruma amaçlı imar planı değişiklikleri onaylanarak yürürlüğe girmeden, mevcut imar planı kararları ile çelişkili durumdaki dere yatağına ait kazı ve hafriyat çalışmalarının başlatılmış olması mevzuatlara aykırıdır ve YASAL DEĞİLDİR.

Yapılan çalışmalar, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 3. maddesinde açıklanan "herhangi bir saha her ölçekteki PLAN ESASLARINA, bulunduğu bölgenin şartlarına ve YÖNETMELİK HÜKÜMLERİNE AYKIRI MAKSATLAR İÇİN KULLANILAMAZ" hükmüne aykırıdır.

Yürürlükte bulunan "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği" nin 56. maddesinin 2. fıkrasında "kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapılar, uygulama İMAR PLANLARINDA O MAKSADA TAHSİS EDİLMİŞ ve mülkiyeti belgelenmiş olmak kaydıyla ilgili idarelerden avan projelere göre yapı ruhsatı alınarak inşaa edilir" hükmü bulunmakta olup YAPI NİTELİĞİNDEKİ DEĞİRMENBOĞAZI DERESİ ISLAH PROJESİ YÜRÜRLÜKTE BULUNAN İMAR PLANLARINDAKİ MAKSADINA UYGUN PROJELENDİRİLMEMİŞTİR, dolayısıyla yönetmelikte bahsedilen hususlar yerine getirilmemiştir.

Bahse konu alanı da kapsayan ve yürürlükte bulunan Çiftlik 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı hükümlerinin 2.1 maddesindeki " Plan onama sınırları içerisinde UYGULAMA BU PLAN HÜKÜMLERİNE GÖRE YAPILACAKTIR" hükmüne, 2.2 maddesinde açıklanan "PLANDA BELİRLENEN KULLANIM ALANLARINDA KULLANIM AMACI DIŞINDA HİÇBİR TESİS YAPILAMAZ" hükmüne ve 3.1 maddesinde açıklanan "ÖÇKKB' NİN (YENİ ADI TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ) GÖRÜŞÜ ALINMADAN HİÇBİR KAMU ARAZİSİ HİÇBİR AMAÇLI BİR DİĞER KAMU KURULUŞUNA TAHSİS EDİLEMEZ" hükmüne aykırılıklar oluşturmakta, bahsedilen hükümlere uygun olarak dere yatağı güzergahındaki ORMANLIK ALANLARIN VE KIYI ALANLARININ TAHSİSİ YAPILMAMIŞTIR.

Ayrıca, yürürlükte bulunan "Tabiat Varlıkları ve Doğal Sit Alanları ile Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Bulunan Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yerlerin İdaresi Hakkında Yönetmelik" hükümlerine uygun olarak ormanlık alan ve kıyı alanları tahsisleri gerçekleştirilmemiştir.

Ekonomik ve sosyal gelişmeye engel olmaksızın, çevre değerlerini ekonomik politikalar karşısında korumak, planlanan bir faaliyetin yol açabileceği bütün olumsuz çevresel etkilerin önceden tespit edilip, gerekli tedbirlerin alınmasını sağlayan Proje Tanıtım Dosyası ve Ç.E.D. Raporu hazırlanmadan ve ilgili bakanlıklar tarafından onaylanmadan böylesine büyük hacimli projelerin yürürlüğe girmesi ve kazı-hafriyat ve inşai faaliyetlere başlanması mümkün değildir.

Belirtilen hususların dışında güzergahı yeniden oluşturulan dere yatağının denize dökülen bölümündeki kıyı alanları ve orman alanları BERN SÖZLEŞMESİ VE CITES ile koruma altına alınmış olan CARETTA CARETTA VE CHELONIA MİDAS DENİZ KAPLUMBAĞALARININ YUVALAMA VE YUMURTLAMA ALANI OLARAK TESCİLLENMİŞ ve yürürlükteki tüm ölçeklerdeki imar planları üzerine KAPLUMBAĞA ETKİ ALANI olarak işlenerek Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanmıştır. Yürürlükte bulunan Çiftlik 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Hükümlerinin 3.12. maddesinde, bahse konu alanlar da kapsam dahilinde olmak üzere Kaplumbağa Etki Alanı olarak tescillenmiş, bu alanlar için belirlenmiş olan ve 3.12.1. maddesinde açıklanmış 1. Derece Koruma Bölgelerinde, " **Bu alanda 3621 sayılı Kıyı Kanunun 6. maddesi ile Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 13. ve 14. maddesinde tanımlanan kullanımlara ilişkin Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'nın (TVKGM) görüşü alınacaktır. 7. madde kapsamındaki dolgu ve kurutma yoluyla arazi kazanılamaz. KUM ÇIKARILTILAMAZ VE KUMULLARIN ŞEKLİ DEĞİŞTİRİLEMEZ. BU ALANDA ARAÇ VE BİNEK HAYVANI İLE DOLAŞILAMAZ.** Deniz kaplumbağalarının çiftleşme zonunda ve üreme mevsiminde (1 Mayıs-31 Eylül) deniz kaplumbağalarının yaşamlarını, kıyıya çıkış ve denize dönüşlerini etkileyecek şekide balıkçı ağıları kurulmaması için gerekli tedbirler Tarım ve Köyişleri İl Müdürlüğüne alınacaktır." hükümlerine uyulmamıştır. Yine, Kaplumbağa Etki Alanı olarak tescillenmiş, bu alanlar için belirlenmiş olan ve 3.12.2. maddesinde açıklanmış 2. Derece Koruma Bölgelerinde, "**Bu alanda 1. Derece Koruma Bölgesindeki şartlar geçerli olup, sadece sabit olmayan ve kuma çakılmayan gölgelik kullanılabilir. Bu alanda yapılacak uygulamalarla ilgili olarak Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı (TVKGM)'nın görüşü alınacaktır**" hükümlerine uyulmamıştır. Yine, Kaplumbağa Etki Alanı olarak tescillenmiş, bu alanlar için belirlenmiş olan ve 3.12. maddedeki **Tampon Bölge** başlığı altındaki maddede açıklanmış olan inşai faaliyetler, ışıklandırma, peyzaj düzenlemesi ve perdeleme gibi kaplumbağaların kıyıya çıkış, yuvalama, yumurtlama ve denize dönüşlerini sağlama amaçlı insani faaliyetleri kısıtlayıcı hükümlere uyulmamıştır.

Değirmenboğazı Deresi Islah Projesi adı altında **özel statüde yapıldığı açıklanmış olan** böylesine hassas bir alandaki mevzuatlara aykırı olarak yapılan projelendirme ve hafriyat çalışmaları 1. Derece Arkeolojik Sit Alanları ile birlikte doğal alanlara ve ekolojiye zarar verecek, ülke olarak imza koyduğumuz uluslararası sözleşmelere aykırılıklar oluşturacak, ülke olarak itibarımız zedelenecektir.

Güzergahı ve genişliği değiştirilerek yeniden projelendirilen ve özel statüde yapıldığı açıklanmış olan Değirmendere Islah Projesi, yürürlükteki 3194 sayılı İmar Kanunu'na, Fethiye-Göcek 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Hükümlerine, Çiftlik 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planına ve Çiftlik 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı ve Hükümlerine, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine, Tabiat Varlıkları ve Doğal Sit Alanları İle Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Bulunan Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yerlerin İdaresi Hakkındaki Yönetmelik Hükümleri ile BERN SÖZLEŞMESİ VE CİTES gibi uluslararası sözleşmelere aykırıdır.

DSİ. 21. Bölge Müdürlüğü 213. Şube Müdürlüğü'nün, Fethiye Kaymakamlığı'na hitaben yazmış olduğu 13.12.2024 tarih 5345072 sayılı yazısı ile inşai faaliyetlere başlamış olan bahse konu dere yatağının genişliğini ve güzergahını değiştiren Değirmendere Islah projesinin iptal edilmesi, yürürlükteki mevzuatlara ve imar planlarına aykırı olarak projelendirilmiş olan kazı ve hafriyat çalışmaları ile her türlü inşai faaliyetlerin durdurularak gerekli yasal işlemlerin yapılması arz olunur.